

Hanzefietsroute 2019

Beschrijving

Inleiding

De Hanze was een middeleeuws verbond van handelssteden dat ontstond nadat een groot aantal kooplieden in Noord-Duitsland waren gaan samenwerken. In verschillende organisatievormen heeft de Hanze zo'n 500 jaar bestaan en wel van het midden van de 12e tot het midden van de 17e eeuw. Het begin van de Hanzegeschiedenis wordt gemarkeerd door de stichting van Lübeck in 1159. Deze havenstad had vanaf de aanvang van het verbond een zeer belangrijke leidende rol. De drie delen vormen aan elkaar gekoppeld een lange rondrit van ruim 3000 km door Nederland en Duitsland, die op ieder willekeurig punt begonnen of beëindigd kan worden. Wij gaan met de trein naar Berlijn en fietsen vanuit daar Linksom via onder andere Lubeck, Bremen en komen bij Groningen weer in Nederland of rechtsom via Magdeburg, Braunschweig, Hameln, Paderborn, Keulen en komen dan bij Roermond weer in Nederland.

De geschiedenis van de Hanze

Ontstaan uit de samenwerking tussen een aantal Noord-Duitse handelaren is de Hanze in de 14e eeuw uitgegroeid tot een machtig economisch verbond van Duitse steden. De hoofddoelen waren gedurende haar gehele bestaan het beschermen van de aangesloten kooplieden en het uitbreiden van de handel. Voor een niet onbelangrijk gedeelte is het verbond ontstaan uit lijfsbehoud en omdat er financieel voordeel te behalen viel. Als verbond wist men namelijk allerlei gunstige privileges te verwerven.

Voor het hele verhaal van de geschiedenis van de Hanze, ga naar deze link;

[De geschiedenis van de Hanze](#)

De route op de kaart van de 3 delen

We vertrekken op dinsdag 13 augustus met de trein naar Berlijn en overnachten in een jeugdherberg in het centrum. Als er geen vertragingen zijn, hebben we voldoende tijd om de belangrijkste bezienswaardigheden van deze belangrijke en historische stad te bekijken.

13-08 We zijn begonnen

Vanmorgen was het gelukkig droog, wel iets eerder van huis, maar liever te vroeg op het station dan nu al nat geregend. Ik moest met de trein naar Deventer en daar op de Duitse intercity overstappen. De plek voor de fiets was gelukkig zo groot dat de tassen er aan konden blijven omdat er toch geen andere fietser was. De fietsruimte in de Duitse intercity biedt plaats aan ongeveer 16 fietsen, beter geregeld dan in Nederland, wel moet de bagage in de daarvoor gereserveerde vakken. Theo komt in Hengelo erbij en halverwege is de fietsruimte helemaal vol. Alles perfect geregeld in de trein, maar in het begin een krakende stoel, als we toch iets negatiefs moeten melden. Op schema komen we tegen half 4 op hauptbahnhof Berlijn en na een kwartiertje fietsen bij de jeugdherberg in het centrum waar wij als 60+ ook mogen slapen op een 2-persoons kamer op de 4de verdieping zonder lift. Na de incheck fietsen we langs de belangrijkste bezienswaardigheden, zoals de Brandenburger Tor, over Unter der Linden (nog steeds bouwactiviteiten), Checkpoint Charlie waar je de Amerikaanse zone verliet, de brug over de Spree de oude grensrivier tussen oost en west, de Berlijnse Dom, de Reichstag, door het park Tiergarten naar de Kurfürsterdam met de Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche, een kerk in Berlijn die in de Tweede Wereldoorlog door een bombardement zwaar beschadigd werd en nu een monument is. De winkels zoals KaDeWe op de Kurfürsterdam laten voor wat ze zijn, maar eten wel onze eerste

pasta als avondeten. Snel terug naar de herberg, want het begint af te koelen en daar zijn we niet op gekleed. Na nog een paar weersites bekeken, hebben we besloten linksom te gaan, dus morgen begint de fietstrip met een kleine 200 km naar het noorden, dan pas naar het westen en lijkt het weer beter te worden. Dit jaar dus geen bergen(jes), maar bijna vlakke wegen en paden door een mooie natuur als het goed is. In de herberg is het nog heel warm, dus we zullen nog wel niet naar bed gaan

In de Nederlandse trein

In de Duitse trein

De Berlijnse muur

De Reichstag

Gedachtniskirche

Brandenburger Tor

Checkpoint Charlie

De Dom

Grensvier Spree

Het laatste echte bed

14-08 Naar de Hanzefietsroute

We hadden wel een (gewoon) bed, maar hebben niet best geslapen. Het bed was hard, het matras kraakte bij elke beweging en het was heel warm. Vanmorgen wel een prima ontbijt en dat maak veel

goed. Rond 9 uur vertrokken richting de track en kwamen we langs het Holocaustmonument (formele naam: Denkmal für die ermordeten Juden Europas) in Berlijn is een monument ter herdenking van de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het bestond uit 2711 betonblokken variërend in hoogte van 20 cm tot 4,70 meter met een onderlinge tussenruimte van 95 cm. Door een bouwfout is een blok voor onderzoek verwijderd en niet meer terug geplaatst, waardoor er nu nog maar 2710 betonblokken staan. Bij de Brandenburger Tor komen we op de track die ons naar de Hanzefietsroute zal brengen. Beetje lastig om een track te volgen die is omgedraaid, de lijn ligt dus steeds aan de andere kant van de weg en met de brede wegen waar we langs komen moeten we goed opletten. We komen nog langs een lang stuk bewaard gebleven Berlijns muur met mooie grafityschilderingen. Als we het overzicht van Berlijn zien, zullen we ongeveer 40km tussen de bebouwing fietsen, de laatste 20km daarvan fietsen we door een mooi bosgebied waar we in Grünheide koffie drinken op een terras met uitzicht op de rivier de Dahme. Even later worden we met een wandel/fietspontje over de Spree naar de overkant gebracht en komen we langs een groot meer, Grösser Müggelsee, met veel recreatie rondom, zelfs de Reinaard van vorig jaar wandelt over de straat. Bij Erkner verlaten we Berlijn, maar rijden ongeveer 20km langs een provinciale weg, nog steeds de Europaradweg R1, maar niet het mooiste stuk, ook hier is het laatste gedeelte verrassend mooi bosgebied. We naar de camping in Waldsiefersdorf, wat niet veel voorstelt, 7 stacaravans, we zetten de tenten maar langs de kant dicht bij het toiletgebouw, waarvan we de sleutel met een pand van 10 euro mee krijgen, waarschijnlijk komt de beheerder vanavond langs. Vanavond willen we koken maar voor de boodschappen moeten we nog 2,5km verder naar Buckow. Vanavond weer slapen in de tent, met dit weer prima te doen, want we hebben de korte broek nog aan.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[14-08 Naar de Hanzefietsroute](#)

Jugendherberg Berlin City

Holocaustmonument

Berlijse Muur

fietspontje over de Spree

Grösser Muggelsee

Kinderkopjes

Camping in Waldsiefersdorf

15-8 Lange tocht

Vannacht prima geslapen in het tentje, temperatuur goed en weinig geluiden, alleen een hond die door de eigenaar later tot rust gemaand werd. Vandaag zitten er een paar slechtere of onverharde wegen

bij, maar er zijn ook alternatieve wegen als het te gek wordt. In Buckow is de winkel al open dus kunnen we ontbijten, het plaatsje zelf is best oud en heeft een mooie oude watermolen der Stobbermühle. Het eerste onverharde stuk naar Grunow is nog best te doen omdat hij niet zo lang is, wild genoeg want hier steekt een ree over en even later was een vos niet snel genoeg geweest ten opzichte van een auto. We fietsen door de Markische Schweiz gelukkig lijkt het niet op Zwitserland want de hoogste berg is de Vogelsberg van 160m. Bij Biesow is een alternatieve route, maar volgens een echtpaar uit Berlijn die daar een huis in het bos heeft, maakt dat niet veel met de "normale" route, dus volgen we de track over best een lang bospad. We besluiten de onverharde weg over Gamengrund te skippen en daar wel het alternatief te nemen. Als we op het laatste stuk toch naar de track willen, zegt een bewoner dat het bospad dood loopt en er ook 3 wolven rondstruinen, dus terug naar het asfalt. We wanen ons in Frankrijk, want de grote velden met zonnebloemen zijn hier aanwezig, inmiddels laten ze hun kopjes hangen, dus zullen binnenkort geoogst worden. In Falkenberg is de eerste mogelijkheid voor een kop vers gezette koffie en de boodschappen voor de lunch. Omdat we inmiddels veel ervaring hebben in kaartlezen zien we snel dat we aan de verkeerde kant van de oude Oder zitten en niet veel fout fietsen. We eten de lunch aan de Oder, dit is grensrivier met Polen waar we vanaf een bankje goed zicht op hebben. Daar heb ik contact met René van Fietsen van Greefhorst, ik heb wat lekkage van de Rohloff naaf en ook alle versnellingen doen het niet. Het eerste is geen groot probleem, er is maar weinig olie nodig. Het tweede kan komen door een te diep aangedraaide schroef, welke ik op de camping iets terug zal draaien. In Nederland moeten we van het gas af, maar hier wordt nog een gasleiding aangelegd voor gas uit Rusland, het traject kruisen we nu voor de 3de keer, de monteurs die gisteren bij ons op de camping stonden, zijn deze aan het aanleggen. We fietsen naar de eerste Hanzestad Angermunde die we tegen komen, deze is ontstaan rond 1230 door de Askaniërs gestichte nederzetting en verkreeg in 1233 al stadsrechten. Bezienswaardigheden zijn de oorspronkelijk vroeggotische Marienkirche waarvan alleen toren nog origineel is, de rest is van latere tijden. Op de markt staan meerdere oudere gebouwen zoals het barokke raadhuis van 1520, maar kreeg zijn huidige vorm na diverse verbouwingen rond 1924. We doen boodschappen voor de avond en gaan naar camping Am Wolletzsee, ver afgelegen van de bewoonde wereld zonder goed Internet, dus de blog moet een andere keer er op. Op deze camping op een schiereilandje in het meer moet je 's nacht geen eten buiten laten liggen, want Reinaard struint hier alles af.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[15-8 Lange tocht](#)

der Stobbermühle

Kinderkopjes

Onverhard

Zonnebloemen

Oude en nieuwe Oder

Lunchen en contact met Greefhorst

Grensrivier de Oder

Gas uit Rusland

Angermünde

Marienkirche

Marienkirche

Marienkirche

Vakwerk Angermünde

Gemeentehuis

Camping Am Wolletzsee

16-8 Landbouw en heuvels

Gisteravond hadden we express de zak met afval op het veld laten liggen om te kijken of de vos ook daadwerkelijk kwam, maar halverwege was het slechts een egel die het noodzakelijk vond om ons uit

de slaap te halen. Dan maar toch de afval aan de fiets hangen, anders zou er niet veel meer van slapen komen. Vanmorgen begon de reis met een eerste stuk over wel een heel zachte onverharde weg, sommige stukken waren niet te fietsen. Daarna krijgen we een prachtig fietspad door heel veel kleine vennetjes met een grote groep zilverreigers, zoveel hebben er nog nooit bij elkaar gezien. Dit gedeelte van dit traject wordt gekenmerkt door heel veel landbouw wat wel een klein beetje saai genoemd mag worden, maar we fietsen grotendeels over geasfalteerde wegen omdat de boerenweggetjes hier heel slecht zijn, maar dat vinden we niet erg. Ook is het een glooiend landschap met kleine heuvels met de hoogste hellingsgraad van 8%, gelukkig zijn de klimmetjes niet lang, vooral omdat de aanwijzingen van de fietsmaker niet geeft geholpen. De Hanzestad op dit traject is Prenzlau die in 1234 stadsrechten kreeg. De belangrijkste bezienswaardigheid is de Marienkerk, helaas van binnen een ruïne, dus niet te bezichtigen, inmiddels is wel met de restauratie begonnen, het interieur staat volledig in de steigers. Er zijn nog enkele stadsmuren aanwezig, waarvan de uit de 13de eeuw daterende Mitteltorturm het mooist bewaard is gebleven. In deze plaats hebben we eindelijk 4g Internet, zodat we de blog kunnen bijwerken. Foto's moeten nog even wachten op WiFi. We komen langs een veld met welriekende blauwe, paarse en gele bloemen, we zijn benieuwd wat dit is en waar ze voor gebruikt worden, dus als iemand straks op de foto deze herkent, graag een reactie. In Strasburg doen we de boodschappen voor vanavond en morgenvroeg, want we weten niet wat Gut Neuensand ons gaat brengen, hier is volgens de beschrijving de mogelijkheid om de kamperen. Het is een oude herenboerenhoeve, die nu ingericht is als B&B en restaurant, helaas alleen open in het weekend. We mogen gaan staan waar we willen of toch weer niet, want morgenvroeg komen de paarden. De hoeve schijnt een paar honderd jaar bewoond te zijn geweest door Nederlanders uit Arnhem, maar na de 2de wereldoorlog moesten zij vertrekken van de Russen en/of Amerikanen. Na de eenwording van Duitsland hebben zij geen aanspraak meer gedaan op dit landgoed. Helaas weer geen Internet, dus morgen onderweg naar weer proberen.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[16-8 Landbouw en heuvels](#)

Grote groep zilverreigers

Heel veel landbouw

Zomaar een kerk

Mooi fietspad

Prenzlau met Mittelorturm

Marienkirche

Welriekende bloemen

Gut Neuensand

Gut Neuensand

17-8 Een korte tocht

Op het Gut Neuensand is vandaag een paardentoernooi, en als wij aan het afbreken zijn komen de eerste opbouwers binnen. Bij het ontbijt krijgen we een kop koffie, wat ze bedoelt met of zonder filter,

begrijpen we als het laatste beetje opgedronken wordt en de mond vol met prut is. We laten het landbouwgebied achter en gaan over de onverharde weg over de Ueckermünder heide, maar ze kunnen het beter Ueckermünder bosbouw noemen, het is alleen maar dennenbossen met een grondbedekking van bosbessen en varens. Volgens de routebeschrijving is het een lastig zandpad, maar inmiddels worden we ervaren en lijkt het een peuleschilletje. We hadden gisteravond uitgezocht om met het pontje van Kant naar Kornin te gaan en zo korter naar het recreatiegebied rond eiland Usedom te gaan, maar volgens een Duitser die aangaf dat deze niet meer ging, zijn we toch doorgegaan naar Anklam, deze Hanze stad hadden we anders overgeslagen, omdat de volgende camping richting eiland Usedom niet meer haalbaar is, zijn we na 60km fietsen op de camping van de haven in Anklam. De Rohloff naaf lijkt zich toch wat te herstellen, vandaag is de 6de versnelling erbij gekomen, de stap van 3 naar 8 is dus nu wat eenvoudiger geworden. Vanmiddag dus rustig aan doen en weer even de baarden scheren, voelt weer lekker. Na de douche bezoeken we Anklam, maar veel is na de 2de wereldoorlog niet meer opgebouwd. 2 kerken en een poorttoren is het enige wat nog herinnert aan het verleden. Het marktplein is voorzien van veelal nieuwere gebouwen of iets wat lijkt op oud. De stad is erg trots op het feit dat luchtvaartpionier Otto Lilienthal hier op 23 mei 1848 geboren is. In 1891 maakte hij de eerste glijvlucht van 15 meter en later eentje van 350 meter. Na een vliegproef in 1896 stortte hij neer en stierf aan zijn verwondingen. Het is goed dat we vandaag vroeg aankwamen, want het veldje stroomt inmiddels vol met fiets en kanokampeerders. Het is de eerste grotendeels bewolkte dag en wat druppels, te weinig om een regenjas aan te trekken.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[17-8 Een korte tocht](#)

Ueckermünder heide

Steintor Anklam

Nicolaikirche

Monument Otto Lilienthal

Havencamping aan de Peene

18-8 Naar de Oostzee

Gisteravond waren de Hansefesten in Anklam, dus tot laat in de avond harde basmuziek hoorbaar, dus de oordoppen kwamen weer eens goed van pas. We lagen er ook wat vroeger in door de vele muggen, maar dat is logisch als je aan het water van de rivier de Peene staat. We hadden verwacht dat het eiland wat vlakker zou zijn, maar er zaten toch weer tot de badplaatsen best wat klimmetjes is. We komen door het plaatsje Usedom dat al in 1125 bestond en hier zijn de oude stadspoort, de Anklammer Tor, en de Marienkirche te bekijken. Deze kerk heeft niet veel pracht en praal. Ook hier in de kleine plaatsjes geen restaurant of café, dus de koffie moet wachten tot Gorz waar een kleine Imbiss koffie heeft met zelfs een käsekuche. Voor de golfvolgers zijn we langs de Baltic Hills gekomen, ook hier weer met mooi groen gras. Tot de middag hebben we weer wat regen gehad, maar dat mag geen naam hebben. Het stuk naar de kust is door een bos met wat klimmetjes, maar komen we bij Ahlbeck op de boulevard, de hotels en pensions zijn aaneengesloten aanwezig en hebben zeker niet de uitstraling van Oost-Duitsland, bijna alles ziet er goed uit, we zijn benieuwd hoe dit voor de eenwording was. Gelukkig zijn supermarkten hier open en kunnen we aan de boulevard met uitzicht op de zee kust dit opeten. Het stuk naar Zinnowitz gaat door een mooi beukenbos over goed te fietsen onverharde paden met soms steile klimmetjes van 16% volgens de borden, maar ook dezelfde afdalingen. We zetten onze tent op camping Pommernland in Zinnowitz. Je kan aan de rekening zien dat we in een toeristisch gebied zitten, want de camping is 4x duurder dan het grasveldje in Anklam. We hebben nog geen Nederlanders getraceerd, zou dit de eerste regio zijn waar ze niet komen? De bedoeling was op de boulevard uit te gaan eten, maar toen we daar waren, kwam er wat regen aan. Net op tijd terug, dus het wordt een Texas schnitzel op de camping. Eindelijk een paar foto's kunnen uploaden, we hopen morgen in een grotere plaats met WiFi meer.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[18-8 Naar de Oostzee](#)

Anklammer Tor in Usedom

Pilgerweg

Bew
mit Parkau
f

Ook hier pelgrimsroute

De eerste golfbaan

koffie met käsekuche

Boulevard Ahlbeck

Ahlbeck

Mooi beukenbos

Strand bij Zinnowitch

Strand bij Zinnowitz

Boulevard van Zinnowitch

De pier van Zinnowitch

Camping Pommernland

19-8 Westenwind

Bij de Texas schnitzel van gisteravond kwamen we in gesprek met een stel uit Berlijn die hier een huis hebben die ze aan het opknappen zijn, zij gaven aan dat de gebouwen aan de boulevard in DDR tijd wel goed waren, maar na de eenwording allemaal een mooie kleurtje hebben gekregen. Het heeft gisteravond bijna de hele avond wel wat gespetter, maar rond 10 uur hebben we de eerste echte regenbui gehad, droog buiten zitten was niet meer mogelijk, dus vroeg de tent in. Vanmorgen moesten we het eerste stuk over een bospad naar de eerstvolgende plaats met een supermarkt voor het ontbijt. Het pad is geblokkeerd door een omgevallen boom en deze lag er al een poosje, raar dat ze hem niet opruimen. De eerste Hanzestad waar we doorkomen is Wolgast, maar het is onduidelijk of deze als echte aangemerkt mag worden. Het schijnt vroeger een heel mooie stad te zijn geweest, maar door toedoen van de Russische tsaar Peter de Grote is daar vanaf 1713 niet veel meer van over. De St. Petrikerche is lang aan gebouwd, de bouw begon in de 13de eeuw en eindigde pas eeuwen later. In de kerk zouden mooie schilderijen aanwezig zijn, maar we komen voor een dichte deur. Op het marktplein, waar we een espresso drinken, staat het barokke raadhuis uit 1718 en een aantal 16de en 17de eeuwse woonhuizen. De volgende Hanzestad is Greifswald en gaan we de Marienkerche in, zoals al eerder geschreven is het DDR tijdperk niet goed geweest voor de monumenten, alle pracht en praal is verdwenen voor eenvoudig schilderwerk. Deze plaats heeft wel een prachtig marktplein met een oorspronkelijk gotisch raadhuis, maar na 2x totaal afgebrand te zijn, is het daarna in renaissance stijl herbouwd. De Dom St. Nicolai uit het begin van de 13de eeuw heeft veel mooie wandschilderingen die gelukkig nu wel gerestaureerd worden. Door deze plaats komt ook een camino route naar Santiago de Compostela, de Via Baltica, afstand vanaf hier is 3400km. We besluiten niet het eiland Rügen over te fietsen, maar rechtstreeks naar Stralsund te gaan, dit betekent over ongeveer 26km kleine kinderkopjes, maar dit is redelijk te fietsen. De stad gaan we morgen door, 3 Hanzesteden op een dag is te veel van het goede. We slapen op de camping Sund-Camp in Altefähr aan de andere van het water boven Stralsund op het eiland Rügen. Vandaag veel zuid-westenwind, maar dat wordt de komende tijd minder en de richting veranderd ook per dag, dus zoals het er nu uitziet, hebben we niets te klagen

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[19-8 Westenwind](#)

Geblokkeerd pad

Barokke raadhuis 1718

St. Petrikirche

St. Petrikirche

St. Petrikerche

Jacobsweg 3400 km

Marienkirche

Dom St. Nicolai

Dom St. Nicolai

Dom St. Nicolai

Dom St. Nicolai

Dom St. Nicolai

Dom St. Nicolai

Marktplatz Greifswald

Raadhuis Greifswald

26 km kinderkopjes

Camping Sund-Camp in Altefähr

20-8 Meer asfalt

Vanmorgen spraken we nog een echtpaar uit Zwitserland die al 4 maanden onderweg zijn, ze zijn vertrokken uit Bordeaux langs de kust naar Nederland en wat ik begreep Denemarken en Zweden, nu

nog naar Hamburg en dan weer naar huis. Een Nederlands gezin met 2 kleine kinderen deed een korte trip van 2 weken, de jongste in een kar, die namen vandaag een rustdag, zouden de kinderen dit leuk vinden. Er zijn dus meer die een aparte fietsreis doen. Om weer op vaste land te komen, nemen we weer de oude brug, deze is voor het autoverkeer vervangen door de Rugenbrug, een vaste brug van 2.830 meter waar het bootverkeer onder door kan. We gaan nog even door het oude centrum van Stralsund, deze Hanzestad is voortgekomen uit het Slavische vissersdorp Strelow. Het kreeg in 1234 stadsrecht en sloot zich in 1293 aan bij het Hanzeverbond. Op de Alter Markt staat het 13de eeuwse raadhuis en wordt erkend als één van de hoogtepunten van de baksteengotiek. Bijna tegen het raadhuis aan staat de gotische Nicolaikirche en deze is gebouwd tussen 1276 en 1360. Helaas zijn we veel te vroeg om deze te bekijken. Van de oude middeleeuwse stadsmuren zijn maar enkele stukjes met muurhuizen bewaard gebleven. We fietsen over goed geasfalteerde wegen en paden langs de Grabow en Barther Bodden maar Barth, waarbij de stevige westenwind weer aanwezig is, gelukkig zijn er op diverse plekken bomen en struiken voor beschutting geplant. Onderweg nog een kopje koffie bij de haven van Dabitz. We eten de lunch op het marktplein van Barth met uitzicht op de Marienkirche, helaas gesloten voor een grote restauratie, we hebben vandaag een beetje pech. We verlaten het centrum Barth door de Dammtor uit uit de 14de eeuw, de enige nog overgebleven toren van de 4. De fietsroute gaat over de schiereilanden Zingst en Darb, vanaf de Penny rechtstreeks door het bos gaat dit wel over onverharde paden en bij een verkeerde manoeuvre ben ik mijn fietspomp verloren, dus toch maar even zonder bepakking 3 kilometer heen en weer en daarna naar de camping van de jeugdherberg, helaas kan je daar alleen maar slapen als je lid bent en inclusief ontbijt boekt, dus gelukkig kunnen we binnen 5 kilometer nog door naar de Regenbogen Camping in Born.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[20-8 Meer asfalt](#)

Rugenbrug 2830 m

13de eeuwse raadhuis

Middeleeuwse stadsmuren

Muurhuizen

De Oostzee

Langs Barther Bodden

Marktplaats van Barth

Marktplein van Barth

Das Dammtor

21-8 Geen Rostock

Vanmorgen is over de eerste 40km eigenlijk niet veel te vertellen. De Rostocker heide is net als de vorige een bos met productieboomen en slechte onverharde wegen. Pas bij Travemunde gebeurt er iets

te melden, we moeten met een pont de Warne over, maar deze wil net als wij er aan komen weg varen. De Duitser schreeuwt wat naar ons wat we in eerste instantie niet begrijpen, even later zien we wandelaars en fietsers eerst een kaartje kopen. Aan de overkant liggen kolossale cruiseschepen, maar we denken dat de toeristen vanuit hier een excursie naar Rostock krijgen, het plaatsje zelf heeft niet veel betekenis. Na Travemunde worden we eigenlijk omgeleid, maar iedereen fietst door dus wij ook maar, later blijkt dat dit is voor inzakkende steile zandwanden, de wanden zijn ook op enkele plekken wel 20 meter hoog en geen bescherming tegen stormsinvloeden. We fietsen daar op ongeveer 1 meter langs. Later komen we nog door Der Gespenserwald von Nienhagen, het ongeveer 180 hectare gemengde bos is extreem griezelig, vooral in mist of sterke wind: wanneer de bomen hier groeien, struiken en gras in schaduwrijk licht in bizarre vormen en door de storm op de grond worden gedrukt. In een sterke storm vanuit de Oostzee lijkt het alsof de knoestige bomen met hun schaarse kronen fluisterend zacht iets fluisteren tot wanneer de dag langzaam ten einde loopt in de mist, het wordt ook wel het mythen en spokenbos genoemd. De lange rechte bomen rechtstreeks naast de steile zandwanden, dus deze zullen op termijn door aan de instortende wand ten onder gaan. We staan na 81km op camping Oostseecamp in Meschendorf, iets van Hanzefietsroute af op de Oostseeradweg. Rostock was te veel van de route en achter deze plaats was geen camping beschikbaar zonder een grote omweg te fietsen. Voor het eerst een camping ook aan zee, dus daar hoort met dit mooie weer een zonsondergang bij.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[21-8 Geen Rostock](#)

Pont over de Warne

Travemünde

Hordes Toeristen

Steile zandwanden

Steile zandwanden

Der Gespenserwald von Nienhagen

Zonsondergang

22-8 De wind is gedraaid

De wind is gedraaid naar het zuiden, maar dat nog niet in ons voordeel, de eerste 35km naar Wismar zijn naar het zuiden. Het landschap is licht glooiend maar soms toch gewoon 5a6% omhoog maar

daardoor krijg je onderweg een prachtig uitzicht over de Oostzee met de Duitse waddeneilanden. In Stove staat zowaar een Holländermühle uit 1889, je waart je in Nederland. Wismar is de volgende Hanzestad waar we door gaan. Het is ontstaan in het begin van de 13de eeuw en kreeg in 1229 stadsrecht en vanaf 1259 lid van de Hanze. Nog steeds is dit één van de mooiste steden langs de Oostzee, wat ook zichtbaar is in het centrum, hoewel veel panden in de DDR-tijd verwaarloosd zijn. We hebben wat pech deze trip met het bezoeken van de kerken. De Nicolaikirche is gesloten ivm een interne restauratie, van de Marienkirche staat alleen de toren nog, ze zijn wel de contouren van het gebouw tot een meter hoog aan het nabouwen en de Georgenkirche is van buiten helemaal opnieuw opgebouwd alleen de binnenkant heeft niet veel van zijn oude luister terug gekregen. Op de markt staan wel een aantal mooie oude gebouwen zoals het oudst gotische pand de Alte Schwede uit 1380, wat nu een restaurant is en classicistische raadhuis uit de 18de eeuw. Op het marktplein staat het renaissance pompstation uit 1602 eeuw gebouwd door de Utrechtse beeldhouwer Philipp Brand in en voorzag de stad tot het einde van de 19de eeuw van water. Op de markt drinken we kopje koffie en als Inge en Harry vragen om een foto van ons te maken als herinnering voor de mooie tochten die wij maken, dat mag als ze foto maar naar ons mailt. Nu fietsen we langs weilanden met bloeiende klaver, het rook heel lekker, maar wordt het voor gebruikt? Vlak voor de camping staat het kruis Cap Arcona ter nagedachtenis aan de grootste vergissing in de 2de wereldoorlog. In de Lübecker bocht lagen 3 schepen voor anker waarvan de geallieerden dachten hierin manschappen van de Duitsers zaten, maar dat waren 9000 gevangenen van het concentratiekamp Neuengamme. Bij de luchtaanval zonken 2 schepen direct en de mensen die zich in vrijheid wilden zwemmen, werden door laag overvliegende vliegtuigen dood geschoten, in totaal verloren zo'n 7000 mensen hun leven. Na een warme dag met mooi zonnig weer staan we op de camping in Priwall vlak voor Lübeck. In plaats van eten koken uit de Edeka, nemen we halve kip met frites en een koud biertje uit de kraam op het plein, als toetje het grootste softijsje die er is. Vandaag dus makkelijk en vroeg klaar.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[22-8 De wind is gedraaid](#)

Holländermühle uit 1889

Prachtig uitzicht over de Oostzee

Raadhuis Wismar

Alte Schwede uit 1380

Pompstation uit 1602

Marienkirche

Georgenkirche

Georgenkirche

Het kruis Cap Arcona

Grootste softijsje

Foto van Inge en Harry

23-8 West-Duitsland

We sliepen in Priwall op de camping, de laatste plaats voor de rivier de Trave, waarvan wij dachten dat dit de grensrivier tussen Oost en West was. Maar Priwall lag nog in het westen, we hebben de

herkenningssteen die aan de oostkant van deze plaats moet liggen dus gisteren gemist, maar we fietsen niet terug. Naar Travemunde (in de monding van de Trave) gaan we met de veerpont, ook hier weer eerst zelf de kaartjes kopen. Als we aan de andere kant staan, komt er met loeiende sirene aan en deze moet met spoed naar kant, gelukkig zijn er 2 veerponten, zodat er niet veel tijdverlies is, maar kostbare tijd is weg. Travemunde is gesticht in 1187. Tegen het einde van 18de eeuw groeide het uit tot één van de eerste Duitse badplaatsen. In het centrum staat de St. Lorenzkerk uit de 16de eeuw en enkele eenvoudige bakstenhuisjes langs de Vorderreihe. Om in het centrum van Lübeck moeten we met de gratis shuttle bus door de Herrentunnel, de buschauffeur heeft haast want heeft maar een paar minuten en maant ons tot haastige spoed. Hanzestad Lübeck is in 1159 gesticht door hertog Heinrich van Löwe van Saksen en Beieren. Lübeck nam in 1356 het voortouw tot de oprichting van de Stedenhanze. We komen het oude centrum binnen door de 13de eeuwse Burgtor, één van de 2 overgebleven toegangspoorten. De Dom aan de Mühlendam is oorspronkelijk de Romaanse basiliek, waarvan de bouw begon in 1173. De bouw van de Marienkirche begon in 1250 is was voor de burgerij en moest de bisschoppelijke Dom in grootte overtreffen. Het kerkorgel met 8512 pijpen en 101 registers is het grootste ter wereld. Op het relatief kleine marktplein staat het raadhuis welke in 1484 gereed kwam en wordt gezien als één van de belangrijkste bouwwerken van Duitsland. We denken dat je hier gerust een dagje kan rondlopen inclusief wat winkelbezoek. De lunch eten we aan een mooi meer waarvan er nog meer zullen volgen met ronddobberende kano vaarders. We fietsen over onverharde maar goed te fietsen paden langs de Ratzeburgersee over een lengte van ruim 10km op een hoogte van 4 m is de oppervlakte 14,3 km². Als Theo nog net lukt om een adder te omzeilen die wel gelijk de defensieve houding aanneemt wordt het voor mij nog spannend wat hij gaat doen. Of hij is te langzaam of ik te snel, want er gebeurt gelukkig niets. Na 74km gaan we naar camping Lüttauwersee in Mölln waar we als fietskampeerder worden gedumpd op het voormalige grasveld voor de buitenactiviteiten waar ook de niet meer gebruikte oude caravans worden gestald.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[23-8 West-Duitsland](#)

Pont naar Travemunde

Travemünde

Gratis shuttle bus

13de eeuwse Burgtor

Dom aan de Mühlendam

Interieur Dom

Interieur Dom

Interieur Dom

Interieur Dom

SO OFT DU DIE KLINGENDE GLOCKE HÖRST / VERGISS NICHT / DEINEN GOTT /
DER UEBER ALLE GESTIRNE HERRSCHT / ZU LOBEN UND IHM ZU DANKEN

Interieur Dom

Interieur Dom

Lübeck

Lübeck

Lübeck

Raadhuis uit 1484

Marienkirche

Interieur Marienkirche

Interieur Marienkirche

Interieur Marienkirche

Interieur Marienkirche

Interieur Marienkirche

Interieur Marienkirche

De lunchplek

Ratzeburgersee

24-8 Warme dag

Vandaag de eerste echte warme dag, maar we hebben er gelukkig niet veel last van zolang je maar blijft fietsen. De route gaat de eerste 35km over goed te fietsen onverharde paden door het bos en

langs het Elbe-Lübeck kanaal, welke is gegraven om de handelsstroom naar Hamburg te garanderen als de Denen te route over zee weer eens hadden afgesloten. Hiervoor hebben ze in 1390 bij Lauenburg de Palmschleuse aan gelegd, één van de oudste sluisen van Europa. Hier gaat het even fout met de route, we hebben de bordjes en op aanraden van een Duits echtpaar de route naar Lauenberg gevolgd, maar we hebben snel in de gaten dat we weer naar het noorden fietsen. De restaurants in Lauenburg, waar het Elbe-Lübeck kanaal de Elbe in stroomt, zijn nog dicht dus koffie kan pas langs de Elbe waar ook de Elbe-radweg langs komt en daar maken meer fietsers gebruik van. Een lekker stuk kuchen er bij, dan hebben we even voldoende. Vanaf nu over mooi geasfalteerde paden en wegen richting Scharnebeck waar de hoogste scheepslift in het Elbe-Seitenkanaal te zien. Met een enorme bak van 100m lang en 12m breed worden de schepen 38 omhoog of omlaag gebracht. De volgende Hanzestad is Lünenberg werd in de 16de eeuw één van de rijkste steden van Duitsland doordat ze de monopolie hadden op de zoutwinning. Het centrum wordt gevormd door de Markt met het raadhuis gedeeltelijk uit de 14de en 17de eeuw, welke is voorzien van een barokke pronkgevel. Op het andere plein Am Sande staan de 13de eeuwse St. Johanneskerk en het Scharze Haus uit 1548, welke werd gebruikt als industrie en handelskamer. Aan het riviertje de Ilmenau staat de Alte Kraan oorspronkelijk uit 1332, maar de huidige is van 1797, aan de overkant van de rivier enkel van de vele woonhuizen met fraaie gevels. Op de Markt eten we onze eerste braadworst van deze vakantie. We gaan naar de Nicolaikirche, welke volgens de eerste kerk is die zo goed helemaal opgeknapt is. Lünenberg heeft vele terrassen waar wij maar van één gebruik maken. Dan langs de Edeka voor een hapje en drankje vanavond want we gaan naar het restaurant op de camping, voor later een makkelijke vanavond.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[24-8 Warme dag](#)

Reacties

Even een keer reageren op de door jullie geplaatste reacties en/of vragen.

We lezen ze elke avond door en vinden het fijn dat jullie mee lezen en het misschien ook leuk vinden. We doen ons best er een goed beeld van te geven wat we zien en geeft ons voldoende energie om door te gaan.

Antwoord op jullie vragen;

Een Texas schnitzel heeft er andere groenten over, zoals paprika, spek en uien.

De informatie halen we het meeste uit het routeboekje.

De kleine materiaal probleempjes zijn op te lossen, dus een uitdaging voor thuis om dit verder uit te zoeken

De fietspomp is gevonden en zit weer in de tas.

We fietsen vanuit Berlijn bovenlangs terug ongeveer 1300km, zodra we in Nederland zijn, stappen we op de trein naar huis.

We hebben prima weer en nu zelfs warm, maar de route naar Santiago de Compostela mis je altijd.

Langs Elbe-Lübeck kanaal

Palmschleuse

Elbe en Elbe-Lubeck kanaal

Koffie langs Elbe-radweg

Scheepslift Elbe-Seitenkanaal

Scheepslift Elbe-Seitenkanaal

Scheepslift Elbe-Seitenkanaal

Alte Kraan

Lüneberg langs de rivier

Het raadhuis

Het Scharzehaus

Plein Am Sande

Eindelijk weer braadworst

St. Johanneskerk

St. Johanneskerk

St. Johanneskerk

St. Johanneskerk

25-8 Ruhetag

We fietsen de eerste 45km over een glooiend landschap met uitgestrekte bossen van de Hamburgse berg. Voor Buxtehude komen we over de Nordheide van Lunenburger heide, deze heide zelf ligt veel te ver van de route, maar ook op de Nordheide is de heide weinig aanwezig, we zijn benieuwd of alle benoemde heidevelden vroeger ook heide is geweest. We komen wel weer langs velden met volgens ons zuring, alleen is deze groen, dus degene die weet wat dit is, graag even reageren. De enige Hanzestad op dit traject is Buxtehude, deze stad ligt aan de rand van het vruchtbare land Altes Land. De verbinding wordt verzorgd door de Este, die ontspringt op de Lünenberger heide en later de Elbe instroomt. Buxtehude heeft een aantal bezienswaardigheden zoals de Zwinger een middeleeuwse verdedigingstoren. Verder zijn er een aantal gerestaureerde vakwerkhuisjes en de gotische Petrikerk gebouwd aan het einde van 14de eeuw. Het rathaus op de markt is na de grote stadsbrand in 1911 herbouwd met Jugendstijl elementen en een prachtige raadszaal, waar we natuurlijk op zondag niet in kunnen. Vlak voor de camping staat een mooi gerenoveerde vakwerk boerderij met een bord van de EU, we hopen dat dit niet is gebeurd met subsidiegeld want hij staat nu te koop. Voor de supermarkten in deze regio betekent het ruhetag, voor ons betekent dit muffins bij de koffie, krakouwse braadworst bij de lunch en uiteten op de camping. Vandaag ook een lange fietsdag want de camping in Guderhandviertel is de eerste na precies 100km. Gelukkig niet te veel te zien onderweg waardoor we op tijd op de camping zijn om het luie zweet er af te spoelen met een heerlijke harde straal water.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[25-8 Ruhetag](#)

Veld met zuring

Veld met zuring

Gotische Petrikerk Buxtehude

Rathaus

Vakwerkhuisjes

Zwinger, verdedigingstoren

Kanonnen bij de Zwinger

Vakwerk boerderij

Camping Guderhandviertel

26-8 Verkeerd begrepen

Gisteravond was het eten prima maar niet zo veel keuze en wat weinig, gegrilde kipfilet of karbonade met aardappel- of koolsalade, maar je mocht natuurlijk ook beide doen, dan dat maar en maar hopen

dat het voldoende is. Ook de planning voor de komende dagen uit gezocht, zodat we vrijdag op de trein kunnen stappen. De bedoeling was vanmorgen met de pont over de Elbe te gaan om Hamburg te bezichtigen, volgens het routeboekje "direct" aan de andere kant, we hadden daar dus minder dan 10km heen en weer voor gerekend maar bij aankomst bij de pont bleek het 38km te zijn, dat gaat dus nooit passen. Planning aanpassen en morgen meer tijd voor Bremen. De Hanzestad op dit traject is Stade, deze stad is in 1419 uit het Hanzeverbond gezet, even later weer toegelaten en in 1601 nogmaals er uit. De historische kern is klein en bestaat voornamelijk uit wandelgebied. In de straten staan veel goed onderhouden vakwerkhuisen. Het raadhuis in de Hökerstrasse is in 1667 gebouwd en heeft 14de eeuwse gotische kelders. De oudste delen van de St. Cosmae St Damienkirche stammen uit de 11de eeuw, de opvallende achtkantige barokke toren is gebouwd in 1682. De gotische Wihadikirche dateert uit de 14de eeuw. Aan de oude haven staat een houten kraan die gebruikt werd bij de graanoverslag. We komen over de Alter Marktweg Bremervörde-Hornebrug, het is ons niet precies bekend vanaf wanneer deze werd, thuis maar meer info zoeken. In dit gedeelte zijn ook veel grafheuvels van 3000 tot 700 voor onze jaartelling gevonden maar inmiddels leeg geroofd. Wij dachten dat het hier ging hunebedden, zoals ze op de kaart staan. We fietsen door bossen op heuvels die in het verleden boven het moeras uitstaken, wat duidelijk zichtbaar zou moeten zijn, alleen hebben wij het niet in de gaten. Het was een warme dag maar de ruim 90km hebben we niet als vervelend ervaren en staan we op de camping Rethbergsee in Tarmstedt. Vanavond weer gewoon pasta ala camping.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[26-8 Verkeerd begrepen](#)

Stade

Het raadhuis

Houten graankraan

Wihadikirche

Cosmae St Damienkirche

Alter Marktweg

Geasfalteerde Marktweg

27-8 Laatste Hanzestad

Van nachtruhe op deze camping was heen sprake, de hele nacht kwam er wel een brommer of een auto langs en dat is in Duitsland per definitie een diesel. We denken dat we het niet hoeven melden

want volgens de boeken bestaan we weer niet en dat is vaker gebeurd. De eerste kilometers over het Wildstedter Moor (is heide), maar ook hier geen heide te bekennen, alleen landbouw en veeteelt. Dan langs de rivier de Wörpe richting Bremen en langs de rivier fietsen betekent niet stijgen en dalen, maar lekker vlak fietsen en iets na 10 uur bereiken we Bremen. Op de Domhof staat het gebouw van de Deutsche Bank, met nieuw barokke stijlelementen gebouwd in 1881, ook op dit plein de Neptunusfontein, een kunstwerk van de beeldhouwer Waldemar Otto, dat in 1991 werd opgericht. Het is een van de weinige moderne Neptunus-fonteinen. Tijd voor een espresso op de Markt. Deze Hanzestad is gesticht aan het einde van de 8ste eeuw en hielden in de 11de eeuw al handelaars contacten met Engeland en Holland. De stad is in 1358 officieel lid geworden, maar in 1285, 1427 en 1563 uit het Hanzeverbond gezet. We gaan natuurlijk de gotische Dom St. Petri bekijken waarvan de bouw begon in 1042 maar pas gereed kwam in de 13de eeuw, helaas een foto vanaf de voorkant is niet mogelijk ivm het vele tegenlicht, dus op de foto de zijkant. Verder het gotische raadhuis uit de 15de eeuw met de renaissance gevel van 1612. De grote beelden stellen de keizer en de 7 keurvorsten voor. Voor het raadhuis het bijna 10m hoge Rolandbeeld, wat de protesten symboliseert van burgers tegen de aartsbisschoppen. Verder nog een aantal oude gebouwen op het marktplein. De mooie wijk Schnoor, die ons door een paar plaatselijke agenten worden gewezen, zijn een aaneenschakeling van kleine smalle woningen voor de ambachtslieden en vissers. In deze wijk zien we ook een beeld van Jacobus de Meerdere, we denken een pelgrimshuis is vroeger dagen. Na een koffie met käsetorte wordt het tijd om Bremen te verlaten, de temperatuur wordt steeds hoger en we willen weer graag de natuur in en de rust op te zoeken. We fietsen langs de rivier de Wezer Bremen uit. Na de lunch in de schaduw gaan we richting camping door veel weidelandschappen en bosomgeving. De camping die we uitgezocht uit het routeboekje en de Garmin bestaat niet meer, dus moeten nog ruim 10km verder naar Dötlingen, maar dan staan we wel heel rustig en koel onder de bomen.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[27-8 Laatste Hanzestad](#)

Langs rivier de Wörpe

Langs rivier de Wörpe

Deutsche Bank

Neptunebrunnen

Marktplatz

Marktplatz

Gotische raadhuis

Rolandbeeld

Dom St. Petri

Dom St. Petri

Dom St. Petri

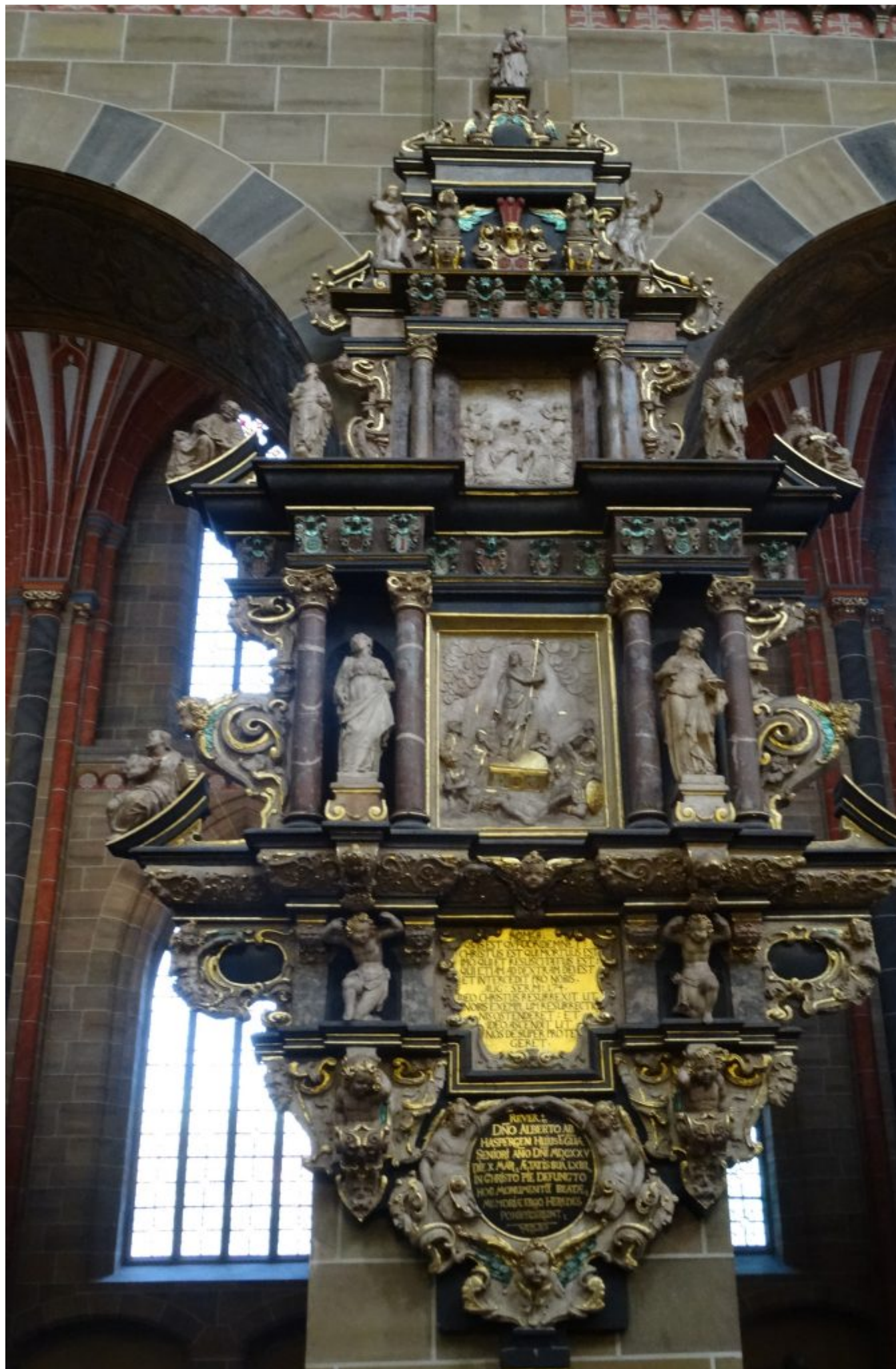
Dom St. Petri

Dom St. Petri

Dom St. Petri

QUI SIT CIVIS GEMINI
GRISUS EST SUUM KILLES EN
PUSCITUS FUSCITUS EN
CULITIA DEXTERA BRIST
ET INTERCEDI NO MORIS
EIO SERNI 174
CEN GEPUS PESUFA XIT LIT
MOS EN DUM UN RESURRECTO
COSTITUTUS ET
SUS EN ENIT LIT
MUS DESUPER INTER
GERIT

REVELA
DNO ALBERTO AN
HASPENEN HABITANTIA
SENIONI ANO DNI MDCCXV
DE X MAR, AETATE SUA LXIII
IN CHRISTO PI DEFUNCTO
HOC MONUMENTUM BRADU
MORIBUS DNO HEREDIS
POSTERORUM
RESCIT

Dom St. Petri

VITENOMORLETTIVGT HORA

DEPT MOSET EXCIPIT DE
BEVEN IN DIOPTO LIT EAL
VON GORPT DITIM AGTOS
GUS OI GORPT INE
GUS OI GORPT INE

MES ANCHRA FIDA

DEPTES FIDE PPTICQ

DEPT RAMVICTOR DVACTM PDRORIE
PTES INT GLENVM SCL PPOGAPTA
THEODORUS FIC HIC JORIG CONDRP
AMBOMCON TUS INC INI PRONTIA
RE BANGELIVNDI STAB IN SCLTITL
MENSCHENPAPADIVSTENORLOS
VONENGO NEX ISMORI PRA CONIS
CUBISSI M LAC CORUB INC ISMUL
PISOVING LST IVA ANIS DORIG GORIE
VIXIT E BROSOMANN VNS PROTVIE
PUSVAGIENS ANNS PAVRS TOF
SUTTIGETI ALIEM PPH FIDE
SICUTI INGT VLEXTI VAVN SVBIS
VNOBROGIL PBO STV PORDI MANT
NRCOM TAMORSI PUS MORSINTRO
ALFATSE PRT DORS VEM MORMRE
PINDMTE NAI PDI MMVIE TONCEPDI

THEODOR ET IOHCO
FRATRIBVS A GALEN
HEREDES LVGENTES
P.M. Q.E.H.M.F.

Dom St. Petri

Schnoor

Schnoor

US PLATT BEWOHR US
DITT OLE SNOORHUIS

41

Wand für
andere
Sprache 1.1

ICH SPÜRE DAS
TIER IN MIR
FAULTIER.

SCHWEIS
MUSS
ICH

Instituut voor Niederdeutsche Sprache

JACOBUS-MAJOR

renovir
1906

S. VIRI MAIOR

Jacobushuis

Rivier de Wezer

Camping in Dötlingen

28-8 Veel natuur

Vandaag dus geen verhalen meer over Hanzesteden, dus kijken in het routeboekje wat er te melden is en goed langs de kant van de weg. In Dötlingen staat een oude kerk uit de 12de eeuw in een goed

gemaaid grasveldje een prachtige oude eik. In deze omgeving zijn veel zandheuvelgrafvelden uit de bronstijd 1100 voor en tot onze jaartelling, maar in Hespenbusch wel een redelijk grote met 54 graven variërend van 0,5 tot 1,3 m hoogte en wel tot 10 meter doorsnede. De heidevlakte an den "Ahltorner Fischteichen" is het eerste mooi bloeiende heideveld die we te zien krijgen. Volgens de beschrijving moeten we luisteren naar kuifleeuwerik, maar waarschijnlijk zal hij zich stilhouden omdat er ook nog wat wandelaars langs komen en ook de buizerd zal vaak te horen zijn. Even later komen we door de uitgestrekte landbouwgebied met daar middenin het Urwald Baumweg, dit is één van de weinig overgebleven natuur- en oerbossen in deze streek. Het oerbos ligt aan de rand van het veel grotere natuurpark Wildeshauser Geest. We komen door het plaatsje Amerika, volgens de beschrijving zou de naam ontstaan zijn door een hogere plek, een soort schiereiland, omgeven door moerassen en heidegebieden in de omgeving ten zuiden van Garrel. Om er te komen vanaf de lokale locatie Garrel, hetzij te voet of per os / paard en wagen was uiterst moeilijk en kostte tijd. Omdat de afstand zo zwaar was, werd het vergeleken met de reis naar "Amerika". Dus uiteindelijk werd in officiële kaarten de naam 'Amerika' opgeschreven of door teruggekeerde Amerika-gangers die zich hier weer gevestigd hebben. Het plaatsje heeft zelfs een president. Vol trots zegt een inwonster van Falkenberg dat het dit jaar honderd jaar bestaat, komend weekend is er groot feest, we hebben geen dorpskern kunnen herkennen, dus er zal wel een grote feesttent komen. Als laatste komen we langs het Thülsfelder stuwmeer, dit is het enige stuwmeer in Noordwest Duitsland, langs het meer loopt een prachtig fietspad waar we over gaan nadat we een koffie met kirschentorte hebben genuttigd. De supermarkt in Markhausen bestaat niet meer, dus moeten we het doen met een broodje Kebab. We slapen op camping "Zum Naturpark" in Börger, waar we voor de laatste keer pasta ala camping koken, morgen laten we ons verwennen door een echte kok en groentesnijder.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[28-8 Veel natuur](#)

Kerkje Dötlingen

Grafheuvels

Heide Ahltorner Fischteichen

Urwald Baumweg

Amerika

Falkenberg

Thülsfelder stuwmeer

Camping "Zum Naturpark"

29-8 Groningen

Gisteravond nog naar de onweersflitsen gekeken en we dachten dat alles naar het oosten weg dreef, maar vanaf half 1 tot 6 uur constant lichte regen en gelukkig bleef de onweer voldoende op afstand.

Gisteravond met handen en voeten nog gesproken met een Franse fietser, hij was inmiddels 3 maanden onderweg en was nu op de terugweg naar Bordeaux, hij dacht nog ongeveer 2 maanden, het kan dus nog gekker. Volgens het routeboekje gaan we over een militair schietterrein en als de rode lamp brandt, moet je terug of wachten tot de oefening voorbij is. We hoorden nog geen schoten en met de telefoon die daar hangt, kan je vragen of we door konden. We kregen geen toestemming maar ongeveer 100 meter verder was een weg naar rechts, dus toch maar gegokt en gelukkig vlogen de kogels ons niet langs de oren. Bij Wipplingen komen we langs een magneetspoorbaan, hij leek wat verlaten, maar ze waren met onderhoud bezig, dus hij zal nog wel gebruikt worden, thuis maar meer info opzoeken. Bij Westerwolde komen we de grens over en gaan in Sellingen bij Ons Toentje koffie met versgebakken appeltaart eten. Daarna langs de bekende plekjes uit mijn jeugd, café van der Wal met slijterij voor de benodigde jenever, de ophaalbrug over het Ruiten Aa kanaal, het huisje van neef Hendrik en Jurrie en natuurlijk het huisje van opoe en opa waar 15 kinderen opgevoed zijn, we mochten zelfs even binnen kijken als we nakomelingen van Jurrie 15 waren. Er zijn veel dingen veranderd, maar enkele dingen waren zeer herkenbaar. We kregen een kopje koffie en zijn daarna nog naar begraafplaats Wollinghuizen gegaan waar diverse Potzes liggen. We hadden geen zin meer in brood met cervelaat of salami, maar meer in een heerlijke uitsmijter in Vlagtwedde. We staan op de camping het plathuis in Bourtange waar nicht Gea en neef Henk ook nog even bezocht werden en deze fietstrip afgesloten is met een maaltijd bereid door een echte kok en groentesnijder bij restaurant 's Lands Huys op het marktplein.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[29-8 Groningen](#)

Magneetspoorbaan

Gemeente Westerwolde

De grens met Duitsland

Café van de Wal

Brug over Ruiten-A

Huis neef Henk, Jurrie en nicht Geesje

Geboortehuis ma

De koeienhaak van opa

Het achterland van TooVanDiek

Bourtange

Marktplaats Bourtagne

Kanonnen

Heerlijk verwend

Het laatste maal

30-8 We zijn weer thuis

Na de koudste nacht van de laatste 2,5 week gaan we naar huis. Vanmorgen als wij om 8 uur vertrekken is de receptie nog niet open en gisteren waren we vergeten om af te rekenen, dus maar

een mailtje gestuurd dat we het geld wel overmaken. Via Vlagtwedde voor het ontbijt naar Winschoten en na een kopje koffie op de markt om half 11 in de trein en met de ruime overstap in Groningen ben ik om half 2 thuis. Tent schoonmaken en ophangen om te drogen, de fiets naar Greefhorst en dan is deze trip voorbij.

Wat viel dit keer op?

De onverharde fietspaden zijn soms beter dan de verharde.

In oostelijk Duitsland zijn nog veel onverharde en keien wegen.

De dagelijks uitgespoelde fietskleding wordt in deze regio niet droog.

Voor de route en fietsgegevens druk op onderstaande link

[30-8 We zijn weer thuis](#)

Categorie

1. Meerdaagse fietstochten

Datum aangemaakt

2019/07/20

Auteur

jurrien